30/12/2021

Πρωτοχρονιάτικη Εγκύκλιος του Μητροπολίτη Δράμας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Δράμας

Το Πρωτοχρονιάτικο μήνυμά του εξέδωσε ο Μητροπολίτης Δράμας κ. Παύλος, στο οποίο μεταξύ άλλων υπογραμμίζει ότι “η αμαρτία, τα πάθη με τα θέλγητρά τους ασκούν μία ιδιαίτερη γοητεία στον άνθρωπο. Αν κυριαρχήσουν στην καρδιά του, ασκούν μέσα του δυναστική εξουσία δεσμεύοντας την ελεύθερη βούλησή του σε τέτοιο βαθμό, που να μην μπορεί να απαλλαγεί από αυτά”.

Παρακάτω μπορείτε να διαβάσετε όλη την εγκύκλιο:

Προς

τον Ιερόν Κλήρον και τους ευλογημένους χριστιανούς της καθ’ ημάς Ιεράς Μητροπόλεως ευχήν και ευλογίαν.

Η αγαθότητα του Θεού μας αξίωσε να χαιρετίσουμε την έλευση του νέου έτους. Σταθμό στην ζωή μας αποτελεί η ανατολή κάθε νέου έτους. Είναι σκοπιά από την οποία μπορούμε να εξετάσουμε το παρελθόν και να κατοπτεύσουμε το μέλλον.

Η ιστορία μαρτυρεί, αλλά και τα τραγικά γεγονότα που βιώνουμε πιστοποιούν, ότι χωρίς την πίστη στον Θεό, χωρίς το ασφαλές αυτό θεμέλιο, ούτε άνθρωπος ευτυχισμένος είναι δυνατόν να υπάρξει, ούτε κοινωνία ευημερούσα να σταθεί. Σύντριμμα και ταλαιπωρία είναι η ζωή εκείνων που απομακρύνονται από τον Θεό. Ο άνθρωπος, παρά τις μεγάλες επιστημονικές ανακαλύψεις, παρά την πρόοδο σε όλους τους τομείς, χωρίς την πίστη στον Θεό και στην προστασία του, είναι το ασθενέστερο και δυστυχέστερο πλάσμα.

Ο σύγχρονος άνθρωπος παρασύρθηκε από τα υλικά του επιτεύγματα, δηλητηριάσθηκε από την υπερηφάνεια, και οδηγείται στην φθορά και την αποσύνθεση. Έχει χάσει τον προορισμό του, και όπως εύστοχα λέχθηκε, "ο σύγχρονος άνθρωπος ζει, λες και δεν υπάρχει θάνατος, και πεθαίνει, λες και δεν έχει ζήσει". Έχει χάσει το νόημα της ζωής.

Ο σύγχρονος φιλελευθερισμός οδηγεί στον γνωστικιστικό υλισμό, που είναι στην πραγματικότητα η θρησκεία του φιλελευθερισμού, και μάλιστα φοβική, που αντιμάχεται τον χριστιανισμό. Η νέα αυτή θρησκεία θέλει τον άνθρωπο να παίρνει την θέση του Θεού. Ο άνθρωπος πρέπει να ελέγχει τις φυσικές διαδικασίες που προέρχονται από τον Θεό. Θεωρείται φυσικό να παρουσιάζεται ο έλεγχος αυτός ως θέμα επιλογής. Και το δικαίωμα αυτό κρύβεται κάτω από το προσωπείο της προόδου που αντιτίθεται όμως στην φύση και στα όρια που έθεσε ο Δημιουργός. Δημιουργείται "ψευδής συνείδηση"1 και τεχνητή ανθρώπινη ταυτότητα.

Γεγονός είναι ότι η μακρά "κρίση" που μαστίζει την οικουμένη και την φιλτάτη πατρίδα μας, την Ελλάδα, είναι τρισυπόστατη, κοινωνικο-οικονομικού-πνευματικού χαρακτήρα, με ταυτόσημες επιδράσεις και αποτελέσματα.

Μη αποκνούντες προς την έρευνα για τις αιτίες που την προκάλεσαν, "επειδή δυσθήρατος η αλήθεια, πανταχόθεν ημίν εξιχνευτέα"2 κατά τον Μέγα Βασίλειο, οδηγούμεθα στην πηγή της που είναι η εωσφορική υπέρβαση της από τον Αριστοτέλη τον Σταγειρίτη ορισθείσας μεσότητας, και της οποίας η υπέρβαση είναι φθαρτική μεταβολή των αρετών που οδηγεί στην διαφθορά.

Ο πολύς Αριστοτέλης διέγνωσε ότι η διαφθορά είναι η μητέρα της πλεονεξίας. Ορίζει το "διαφθαρτικόν" ως "θανατηφόρον" "κακόν" που εκτρέφεται από την

πλεονεξία, η οποία διακινείται εις βάρος των κοινών μέσω δωροδοκίας.

Η φθαρτική μεταβολή και έκπτωση των αρετών, σύμφωνα με τους αρχαίους Έλληνες φιλοσόφους, αλλά και τους Πατέρες της Εκκλησίας, περιδονείται γύρω από δύο κέντρα: την έφεση για απόκτηση πλούτου "δι' ην ουδέν δοκεί πέρας είναι πλούτου και κτήσεως"3 κατά Αριστοτέλην, και την ανάγκη πολιτικής ευταξίας και κοινωνικής δικαιοσύνης.

Εδώ στο δεύτερο σκέλος συναντάται η αναμορφωτική και συντακτική της Εκκλησίας δύναμη και παρουσία. Ο Δ΄ μ.Χ. αιώνας δεν εσήμανε μόνο την αναγέννηση ή ανάπλαση μιάς νέας αυτοκρατορίας, αλλά κυρίως την αλλαγή της πολιτικής νοοτροπίας από έναν μέγιστο ηγέτη τον Ισαπόστολο Μεγάλο Κωνσταντίνο. Η πολιτεία διέκρινε την αναμορφωτική του χριστιανισμού δύναμη, και την χρησιμοποίησε ως όργανο ανυψώσεως της κοινωνίας. Αυτό στην μακρά ιστορική διαδρομή των σχέσεων των δύο θεσμών δεν ελειτούργησε πάντοτε επιτυχώς. Για την Εκκλησία υπήρξε διαφθαρτικό σε βαθμό που ο ιερός Χρυσόστομος να αναφέρει ότι στην εποχή του η διαφθορά στους χριστιανούς υπερέβη και αυτήν των Ιουδαίων και των εθνικών.

Παρά ταύτα το εκπεμπόμενο μήνυμα της Εκκλησίας παραμένει διαχρονικό και επίκαιρο, ειδικά κατά τις ημέρες μας. Ο άνθρωπος ως ιδιοκτήτης μέσων παραγωγής οφείλει εντίμως να διαχειρίζεται τον πλούτο οικονομικώς και όχι απολαυστικώς: "οικονομικήν του πλούτου χρήσιν, αλλ' ουκ απολαυστικήν τους σωφρόνως λογιζομένους νομίζειν προσήκε"4. Ο άνθρωπος δεν είναι μόνον "ζώον οικονομικόν"5, αλλά κυρίως πολιτικόν, κοινωνικόν και συνδυαστικόν κατά τον Αριστοτέλη. Συνδυαστικόν, διότι έχει την πνευματική δύναμη να ρυθμίσει την συμπεριφορά του ανάλογα με την αίσθηση του δικαίου και του αδίκου6.

Αυτό πραγματώνεται μέσα στην Εκκλησία ως πρόσκληση πέριξ του μυστηρίου της Ευχαριστίας για βίωση της αγάπης προς τον πλησίον, για σύσφιγξη της πνευματικής συγγενείας μεταξύ των ανθρώπων, αφού "εις μίαν Δεσποτείαν Θεότητος τα έθνη επίστευσαν, και επεγράφημεν οι πιστοί ονόματι θεότητος"7. Καθώς δε λέγει ο Μέγας Βασίλειος στην συναναστροφή μεταξύ των ανθρώπων είναι απαραίτητο το ευμετάδοτον, η βοήθεια προς εκείνους που έχουν ανάγκη.

Κατά τα χρόνια μας, οπότε η οικονομική κρίση έβαλε σε μεγάλη δοκιμασία την πατρίδα μας, και αναβίωσαν με νέα μορφή φόροι που θυμίζουν τον κεφαλικό φόρο, εμφανίστηκαν πολλοί κοινωνικοί εργάτες.

Αποδεχόμενοι οι παντός είδους διάκονοι των κοινών τον ορισμό των "οικονομικών

ανδρών”8 του Ξενοφώντα θα πρέπει οπωσδήποτε να διακονούν “φρονίμως” και “εγκαίρως”, χωρίς να θεωρούν ότι η διακονία είναι προς πορισμόν, αλλά διαχειριστές όντες δημοσίων πραγμάτων να λειτουργούν ως οικονομικοί άνδρες, κατά την Αριστοτέλεια διατύπωση, οικοδομούντες προς κοινήν ωφέλειαν. Στο ερώτημα του Επικτήτου προς τους μαθητές του:”μέχρι πότε θα αναβάλλωμε να γίνωμε σώφρονες;”9 απαντά η Εκκλησία διά του Μεγάλου Βασιλείου: “Αγαθού Θεού γέγονας υπηρέτης, οικονόμος των ομοδούλων”. Η Ορθόδοξη Εκκλησία ως προσφορά στην κοινωνία δεν εκλαμβάνει μόνον την διακονία των τραπεζών, αλλά κυρίως την προσφορά του αναζωογονητικού για τον άνθρωπο Ευαγγελικού μηνύματος.

Ο εβραικής καταγωγής κορυφαίος θεωρητικός της λογοτεχνίας Τζώρτζ Στάινερ (1929 – 2020) είχε την τόλμη να διακηρύξει: “Η υπόσχεση του Διαφωτισμού (να εξανθρωπίσει τον κόσμο) δεν τηρήθηκε. Οι βιβλιοθήκες, τα μουσεία, τα θέατρα, τα πανεπιστήμια μπόρεσαν μια χαρά να ευδοκιμούν στη σκιά των στρατοπέδων συγκέντρωσης”! Δικαιολογημένα λοιπόν κάποια μέρα μια άριστη φοιτήτριά του στο Κέμπριτζ του είπε:”Νιώθω φρίκη για όλα αυτά που μας διδάξατε. Δεν θέλω ποτέ πιά να ακούσω να μιλάνε για κουλτούρα. Φεύγω και πάω να δουλέψω σαν ξυπόλυτη γιατρός στην Κίνα”. Το είπε και το έκανε! Και ο Στάινερ … καμάρωσε σχολιάζοντας: “Νομίζω ότι αυτή ήταν ίσως η μόνη μου επιτυχία”!10

Το μήνυμα της Ορθοδόξου Εκκλησίας προς την κοινωνία είναι διαχρονικό, και το εκφράζει παραστατικώτατα ο άγιος Γρηγόριος Νύσσης, αυτάδελφος του Μ. Βασιλείου, ως εξής:

“Ο βίος των φίλων της αρετής, ανθρώπων που προτίμησαν να ζήσουν έλλογα, είναι κανονισμένος με νόμους ευεργετικούς και προστάγματα, όπου διακρίνεται η γνώμη του νομοθέτη που τείνει σε δύο σκοπούς γενικά: ο ένας αφορά τα απαγορευμένα, και ο άλλος επιβάλλει την ενέργεια των ωφελίμων. Διότι δεν είναι δυνατόν να κατορθωθεί αλλιώς βίος κόσμιος και φρόνιμος, αν δεν αποφύγει κάποιος με όση δύναμη έχει την κακία και ακολουθήσει την αρετή, όπως ο γιός την μητέρα του”.11

Η αμαρτία, τα πάθη με τα θέλγητρά τους ασκούν μία ιδιαίτερη γοητεία στον άνθρωπο. Αν κυριαρχήσουν στην καρδιά του, ασκούν μέσα του δυναστική εξουσία δεσμεύοντας την ελεύθερη βούλησή του σε τέτοιο βαθμό, που να μην μπορεί να απαλλαγεί από αυτά. Γι’ αυτό ο Κύριος είπε: “πας ο ποιων την αμαρτίαν δούλός εστί της αμαρτίας”.12 Αντίθετα η γνώση της αλήθειας του Χριστού, η προσοικείωσή της σε όλα τα επίπεδα ζωής του ανθρώπου τον καθιστά ελεύθερο από πλάνες και προκαταλήψεις, από ιδέες που υποδουλώνουν την ψυχή. Τον ελευθερώνει από την κυριαρχία των παθών. Ο

σκοτισμένος ανθρώπινος νούς, όταν δεχθεί την αλήθεια του Χριστού ελευθερώνεται πραγματικά, αφού η ψυχή αποκτά την αυτοκυριαρχία της και βρίσκεται κάτω από την επίδραση του Αγίου Πνεύματος. “Ου δε το Πνεύμα Κυρίου, εκεί ελευθερία”.13

Εύχομαι, αδελφοί μου, όπως ο πανάγαθος Θεός χαρίσει πλούσια τα ελέη του κατά το νέον έτος, ευλογήσει δε τους αγώνας όλων διά πνευματικήν καρποφορίαν και προκοπήν. ΑΜΗΝ.

Διάπυρος προς Θεόν ευχέτης πάντων υμών

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΔΡΑΜΑΣ ΠΑΥΛΟΣ

Παραπομπές

1. Ζάζα Σατιρισβίλι, Γεωργιανός φιλόσοφος-φιλόλογος

2. Μπαλόγλου Χρῆστος, “Οἱ Τρεῖς Ἱεράρχες καί ἡ Οἰκουμενική κρίσις” Πλάτων, περιοδικό Ἑλλήνων φιλολόγων, τόμος 11, σ. 57

3. Ἀριστοτέλους Πολιτικά Α΄8,1257d

4. Μ. Βασιλείου Πρός πλουτοῦντας 3, PG 31

5. Ἀριστοτέλους Ἠθικά Εὐδήμεια Η΄ 10, 1242d 22

6. Ἀριστοτέλους Πολιτικά Α΄1242d 26

7. Δοξαστικόν Ἑσπερινοῦ Χριστουγέννων

8. Ξενοφῶντος Ἀπομνημονεύματα Γ΄ IV 12

9. Ἐπικτήτου Ἐγχειρίδιον κεφ. ΝΑ΄ II 1

10. Καθημερινή, 14. 1. 2001

11. Γρηγορίου Νύσσης Κατά τοκιζόντων, ΒΕΠΕΣ τόμ. 69, σ. 169

12. Ἰωάννου 8, 34

13. Β΄ Κορ. 3, 17